

คู่มือการปฏิบัติงาน
การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย
และความคุ้มค่า

ผศ.ดร.พิเชิต พระทีนิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
25 พฤษภาคม 2563

ประเด็นในการนำเสนอ

01. วัตถุประสงค์คู่มือ

02. แนวปฏิบัติ

03. มิติการวัดความคุ้มค่าการบริหารหลักสูตร

04. หลักเกณฑ์การปันค่าใช้จ่าย

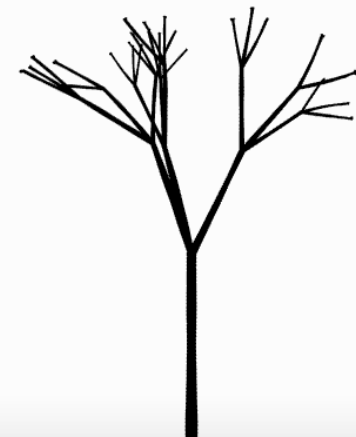
05. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

06. ขอบเขตงบประมาณ

07. ประโยชน์

08. คำจำกัด

09. ตัวอย่าง

1. วัตถุประสงค์

1

- เพื่อให้คณะสำนักสถาบันและหน่วยงานมีแนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยและความคุ้มค่า

2

- เพื่อให้การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยและความคุ้มค่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์

3

- เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียนจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน เผยแพร่ให้คนรุ่นหลังใช้เป็นแนวทางการทำงาน

2. แนวทางการปฏิบัติ

แนวทางการปฏิบัติ

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์องค์ความรู้ต้นท่อนต่อหน่วย

จัดทำ Work Flow อย่างง่าย

จัดทำรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน

3. มิติการวัดความคุ้มค่าของการบริหารหลักสูตร

1. ด้านประสิทธิภาพ

1. เปรียบเทียบต้นทุนและผลการดำเนินงานของหลักสูตร
2. ผลสัมฤทธิ์การใช้งบประมาณ
3. ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการใช้งบประมาณ

2. ด้านประสิทธิผล

วิเคราะห์ผลการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนการดำเนินงานผลิตบัณฑิตและเศรษฐกิจท้องถิ่น

4. ด้านโอกาสในการแข่งขัน

วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งในการพัฒนา
ดำเนินการของคณะ/หลักสูตร และ
มหาวิทยาลัยให้บรรลุเป้าหมาย

3. ด้านผลกระทบ

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย คณะ
และหลักสูตรที่ส่งผลต่อประชาชน สังคม
เศรษฐกิจของท้องถิ่น และประเทศ

4. หลักเกณฑ์การปันส่วนค่าใช้จ่าย

หลักเกณฑ์การปันส่วนค่าใช้จ่าย

ต้นทุนทางตรง	เกณฑ์การปันส่วน
1) ค่าใช้จ่ายบุคลากร (เงินเดือน+ เงินประจำตำแหน่ง) และงบกลาง (ค่ารักษาพยาบาลเงินแผ่นดิน)	- เงินเดือนอาจารย์ปันส่วนให้ผลผลิตบัณฑิต 70% ปันส่วนให้ผลผลิตการวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปะฯ 30% - เงินเดือนบุคลากรสายสนับสนุนของคณะ คัด 100% - งบกลาง ปันส่วนให้ทุกคณะตามสัดส่วนข้าราชการ+ ลูกจ้างประจำ
2) งบพัฒนาบุคลากร	- ส่วนที่จัดสรรให้คณะโดยตรง คัด 100% - งบพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานสนับสนุน ปันส่วนให้คณะ 80% ปันส่วนให้ผลผลิตอื่น 20%
3) งบพัฒนานักศึกษา	งบพัฒนานักศึกษา คำนวณตามที่จัดสรรให้จริง
4) งบดำเนินงานของคณะ	ปันส่วนจากคณะให้หลักสูตรตามสัดส่วนนักศึกษา

4. หลักเกณฑ์การปันส่วนค่าใช้จ่าย

ต้นทุนทางอ้อม	เกณฑ์การปันส่วน
1) ค่าใช้จ่ายบุคลากร และงบดำเนินงานของหน่วยงานสนับสนุน	- ปันส่วนให้คณะ 80% ตามสัดส่วนนักศึกษา ให้ผลผลิตอื่น 20%
2) ค่าเสื่อมราคา	- ใช้ข้อมูลค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างของคณะ - ค่าเสื่อมราคาของหน่วยงานสนับสนุนปันส่วนให้คณะ 80% ปันส่วนให้ผลผลิตอื่น 20%
3) ค่าสาธารณูปโภค	- ปันส่วนจากมหาวิทยาลัยให้คณะตามสัดส่วนพื้นที่อาคาร - ปันส่วนจากคณะให้หลักสูตรตามสัดส่วนนักศึกษา

5. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

6. ขอบเขตงบประมาณ

งบแผ่นดิน

งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน
และรายจ่ายอื่น ยกเว้นงบลงทุน

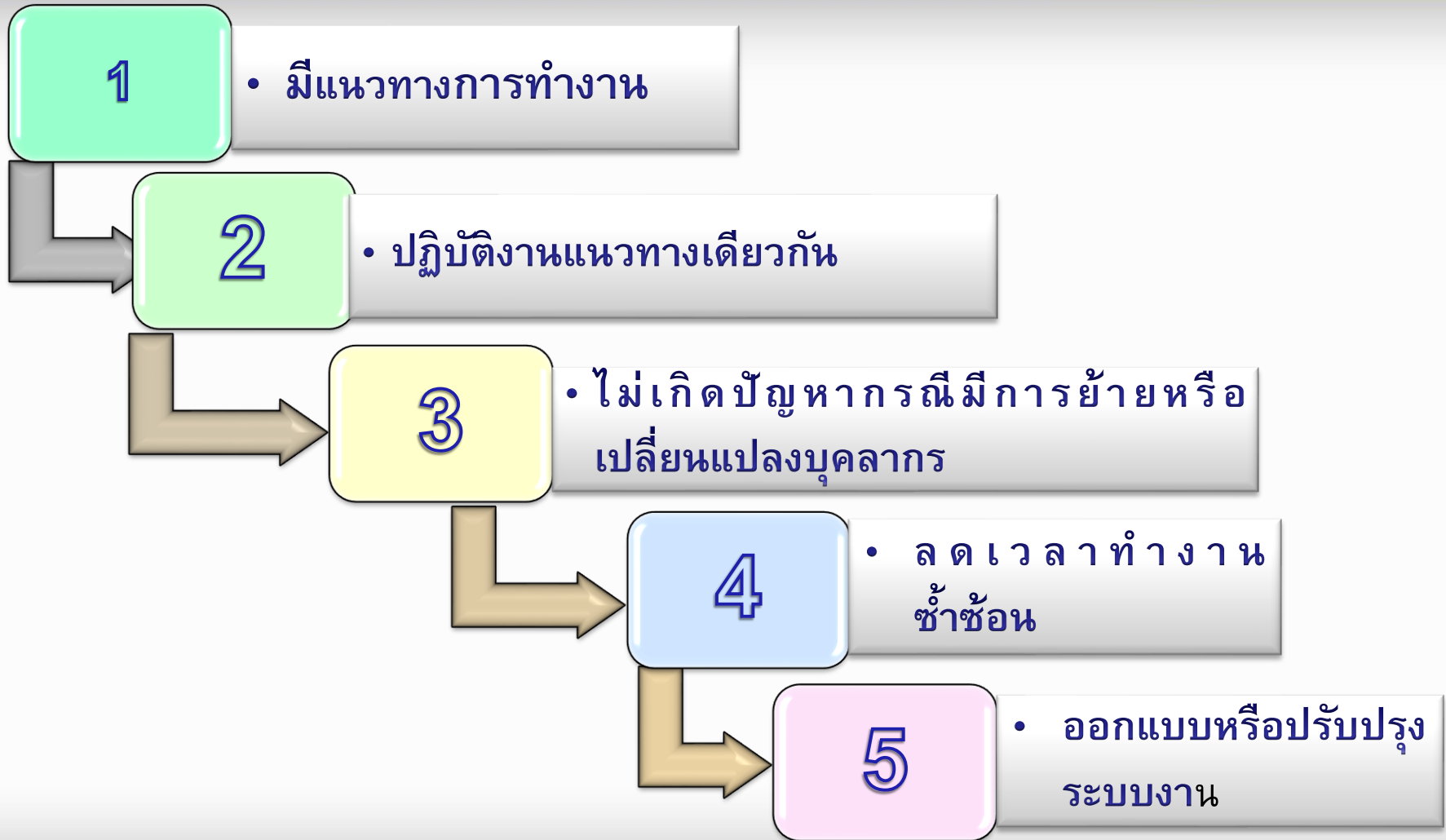
งบรายได้

เงินบำรุงการศึกษา (บ.กศ.)
ยกเว้นงบลงทุน

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคา จากงานพัสดุ

7.ประโยชน์คู่มือการปฏิบัติงาน

8. คำจำกัดความ

นักศึกษาที่มีเวลาเรียนเต็มเวลา

ลงทะเบียนเรียน 18 หน่วยกิต
ต่อภาคเรียน

หรือลงทะเบียนเรียน 36 หน่วย
กิตต่อปีการศึกษา

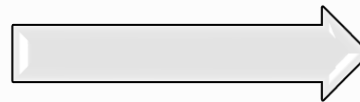
(FTES)

8. คำจำกัดความ (ต่อ)

งบประมาณแผ่นดิน
จากรัฐบาลใน
ปีงบประมาณนั้น ๆ

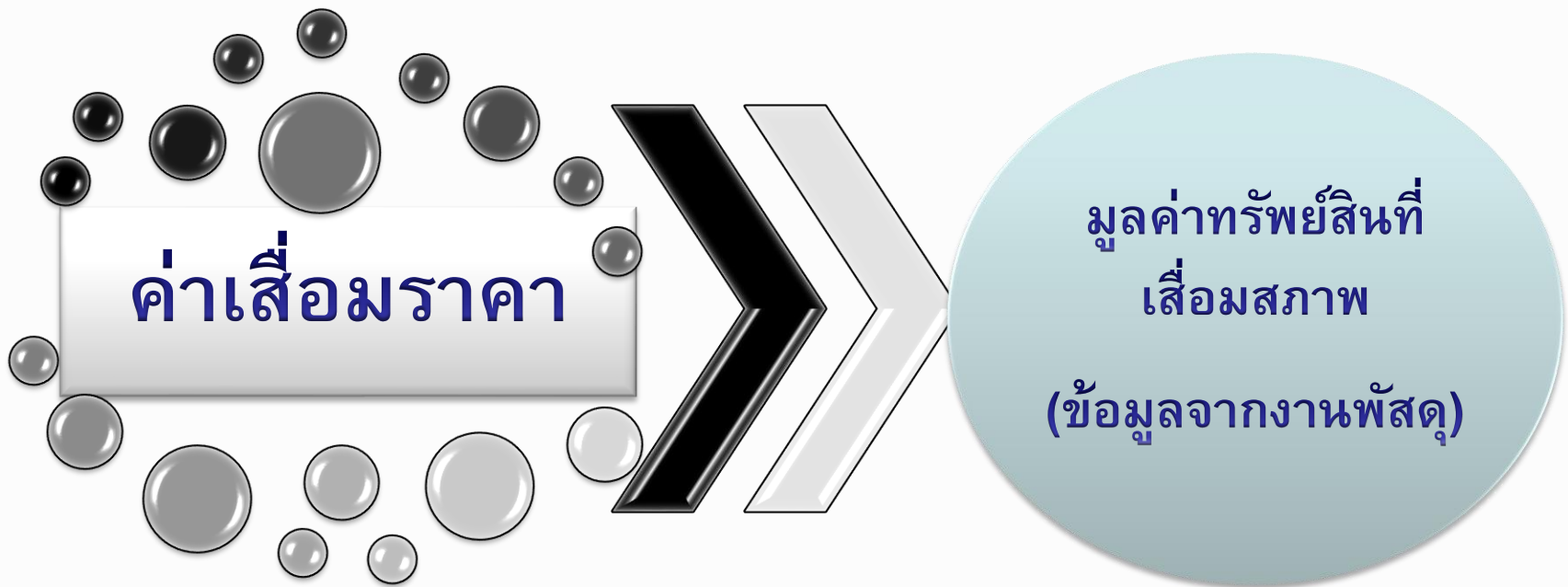

งบประมาณเงินรายได้
มหาวิทยาลัยจากค่าบำรุง
การศึกษาและรายได้อื่น ๆ

งบประมาณ

8. คำจำกัดความ (ต่อ)

8. คำจำกัดความ (ต่อ)

คณะ

คณะในสังกัดมหาวิทยาลัย

9. ตัวอย่างการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย(ต่อ)

คำนวณต้นทุนต่อหน่วย ประกอบด้วย ต้นทุนต่อหน่วย (คน) และมี ต้นทุนต่อหน่วย (FTES) ของการผลิตบัณฑิต

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย (คน)} = \frac{\text{ต้นทุนรวม}}{\text{จำนวนนักศึกษา}}$$

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย (FTES)} = \frac{\text{ต้นทุนรวม}}{\text{จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า}}$$

ตัวอย่าง ต้นทุนทางตรงผลผลิตของการผลิตบัณฑิต ป.ตรี คณะครุศาสตร์ ปี
การศึกษา พ.ศ. 2563

Direct cost

รายการของกิจกรรม	ต้นทุนทางตรง
1. งบบุคลากร	32,000,206.748
2. งบพัฒนาบุคลากร	561,467.00
3. งบพัฒนานักศึกษา	4,095,623.00
4. งบดำเนินงานปันส่วนจากคณะ	19,705,598
รวม	56,569,436.00

ตัวอย่าง ต้นทุนทางอ้อมผลผลิตของการผลิตบัณฑิต ป.ตรี คณะครุศาสตร์ ปี
การศึกษา พ.ศ. 2563

Indirect cost

รายการของกิจกรรม	ต้นทุนทางอ้อม
1. ค่าสาธารณูปโภค	1,828,028.00
2. ค่าเสื่อมราคา	27,396,502.00
3. ค่าใช้จ่ายปันส่วนจากหน่วยงานสนับสนุน	28,266,797.00
รวม	57,491,327.00

ตัวอย่าง ต้นทุนผลผลิตของการผลิตบัณฑิต ป. ตรี คณะครุศาสตร์ 2563

Direct cost	Indirect cost	Total cost	Q(FTES)	Unit cost
56,569,436.00	57,491,327.00	114,060,763.00	3,044.97	37,459.00

จาก สูตร

$$\begin{aligned}\text{Unit cot} &= \text{TC}/\text{Q} \\ &= \text{TC}/\text{FTES} \\ &= \frac{114,060,763.00}{3,044.97} \\ &= 37,459.00\end{aligned}$$

การวัดความคุ้มค่า

TFC = ค่าใช้จ่ายคงที่ เช่น เงินเดือนบุคลากร และค่าใช้จ่ายที่คงที่
ที่ไม่แปรเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิต

AVC = ค่าใช้จ่ายผันแปร เช่น ค่าวัตถุดิบ หรือค่าใช้จ่ายที่ผันแปรไป
ตามปริมาณการผลิต ซึ่งหากคิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อหน่วยแล้วจะเท่ากับ
ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย (Variable Cost per Unit : AVC)

P = ราคาขายต่อหนึ่งหน่วย (Unit Price)
เช่น เงินบำรุงการศึกษาที่เรียกเก็บจากนักศึกษา

ตัวอย่างของ TFC และ AVC

TFC	AVC
○ เงินเดือนอาจารย์ประจำหลักสูตร	○ ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (งบแผ่นดิน)
○ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร	○ ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน (งบเงินรายได้)
○ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ประจำคณะ	○ สนับสนุนจากมหาลัยฯ
○ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ประจำมหาวิทยาลัย	○ สนับสนุนจากคณะ
○ ค่าสาธารณูปโภค	
○ ค่าเสื่อมราคา	

ตัวอย่าง ต้นทุนคงที่ (TFC) ของการผลิตบัณฑิตป.ตรี สาขาการศึกษา

ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ ปี 2563

- ต้นทุนคงที่รวม (TFC)

รายการของกิจกรรม	ต้นทุนคงที่ (TFC)
1. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	
2. งบดำเนินงาน	
3. ค่าสาธารณูปโภค	
4. ค่าเสื่อมราคา	
รวม	7,595,055

ตัวอย่าง ต้นทุนผันแปร (TVC) ของการผลิตบัณฑิต ป.ตรี

คณะ สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ ปี 2563

- ต้นทุนแปรผันรวม (TVC)

รายการของกิจกรรม	ต้นทุนคงที่ (TFC)
1. ค่าวัสดุการศึกษา	
2. งบประมาณคุณลักษณะนักศึกษา	
รวม TVC	362,068.00
จำนวนนักศึกษา จริง	193
ATC	1,876

ความคุ้มค่า

จากสูตร

$$Q^* = \frac{TFC}{P - AVC}$$

โดยที่

Q^* = จำนวนนักศึกษาที่
ทำให้ต้นทุนเท่ากับรายรับ

ตัวอย่าง จุดคุ้มทุนของการผลิตบัณฑิต ค.บ. การศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ฯ 2563

$$\frac{\text{Fixed Costs}}{\text{Price} - \text{Variable Costs}} = \text{Break Even Point (in units)}$$

ต้นทุนรวม		Price			จำนวน นักศึกษา จริง	จำนวน นักศึกษา ณ จุดคุ้มทุน
TFC	AVC	ค่าลงทะเบียนต่อปี การศึกษา(ต่อคน)	งบประมาณแผ่นดิน รายได้จัดสนับสนุน ต่อคน	รวมรายรับ (TR) = P		
7,595,055	1,876	27,900	2,900	30,800	193	263

3. ข้อเสนอแนะทางการบริหารหลักสูตรให้เกิดความ คุ้มค่า ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต พระพินิจ

4. แนวทางการสร้างเครือข่ายการจัดทำ
ต้นทุนต่อหน่วย

Thank You